Ana Babal?k Uygulamalar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ana Babal?k Uygulamalar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15912

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ana Babal?k Uygulamalar? Ölçe?i (ABUÖ), Hanife Kahraman, Tuba Y?lmaz Irmak ve Tuba Ögel Ba?okcu taraf?ndan geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, özellikle **okul ça?? çocuklar?** ile ilgili ebeveynlerin kulland??? spesifik **ana babal?k uygulamalar?** ve davran??lar?n? ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçek, ebeveyn-çocuk etkile?iminin çe?itli boyutlar?n? de?erlendirerek, bu uygulamalar?n çocuk geli?imi üzerindeki potansiyel etkilerini ara?t?rmaya olanak tan?r.

2017 y?l?nda yay?mlanan çal??mada, ölçe?in Türkçe ba?lam?nda geçerlik ve güvenirlik çal??malar? yap?lm?? ve ebeveynlerin e?itim ve psikoloji alan?ndaki ara?t?rmalarda kullan?labilecek sa?lam bir araç oldu?u gösterilmi?tir. ABUÖ, Türk kültürüne uygun olarak geli?tirilmi? olmas? nedeniyle, yerel ara?t?rmalar için yüksek **geçerlik** ve **güvenirlik** sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ana Babal?k Uygulamalar?, Ebeveynlik, Okul Ça?? Çocuklar?, Psikometrik Ölçek Geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Hanife Kahraman, Tuba Y?lmaz Irmak, Tuba Ögel Ba?okcu.

Amaç

Ana Babal?k Uygulamalar? Ölçe?i'nin temel amac?, **okul ça?? çocuklar?** (genellikle 6-12 ya? aras?) olan ebeveynlerin çocuk yeti?tirme sürecinde kulland?klar? davran??sal ve tutumsal stratejileri sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu ölçek, ebeveynlerin çocuklar?na kar?? gösterdikleri destekleyici, disipline edici ve izleyici davran??lar?n yo?unlu?unu ve türünü belirlemeyi hedefler.

Ölçek, ara?t?rmac?lara ve klinisyenlere ebeveynlik stillerinin alt boyutlar?n? nicel olarak analiz etme imkan? sunar. Bu sayede, ebeveynlik becerilerini geli?tirmeye yönelik e?itim programlar?n?n etkinli?ini ölçmek veya risk alt?ndaki çocuklar?n ebeveynlik ortamlar?n? incelemek mümkün hale gelir.

Yap?

ABUÖ, genellikle çok boyutlu bir yap?ya sahiptir ve ebeveynlik davran??lar?n?n farkl? yönlerini kapsayan faktörlerden olu?ur. Geli?tirme çal??mas?n?n ba?l??? (Parenting Practices Scale)

ARABPSYCHOLOGY.COM

dikkate al?nd???nda, ölçe?in ölçtü?ü temel **psikolojik yap?**, ebeveynlerin çocuklar?yla olan günlük etkile?imlerinde sergiledi?i somut ve gözlemlenebilir davran?? kal?plar?d?r.

Bu yap?, geleneksel ebeveynlik stilleri (otoriter, demokratik, izin verici) yerine, daha çok spesifik uygulamalara odaklan?r. Tipik olarak bu uygulamalar; duygusal s?cakl?k ve destek, davran??sal kontrol ve izleme, özerkli?i te?vik etme ve tutarl? disiplin yöntemleri gibi alt boyutlar? içerir. Ölçe?in faktör yap?s?, ebeveynlik uygulamalar?n?n karma??k do?as?n? yans?tacak ?ekilde tasarlanm??t?r.

Geçerlik

Ana Babal?k Uygulamalar? Ölçe?i'nin **geçerlik** çal??malar?, Kahraman ve arkada?lar? (2017) taraf?ndan detayl? olarak raporlanm??t?r. Geçerlik çal??malar?, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ölçüp ölçmedi?ini kan?tlamay? amaçlam??t?r.

Yap? Geçerli?i: Faktör analizi teknikleri (bkz. Faktör Analizi bölümü), ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? do?ru bir ?ekilde ay?rd???n? göstermek için kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin ilgili boyutlarla yüksek korelasyon gösterdi?ini do?rulam??t?r.

Kriter Geçerli?i: Ölçe?in, ilgili di?er ebeveynlik veya çocuk sonuç de?i?kenleri (örne?in, çocuklar?n davran?? problemleri veya akademik ba?ar?s?) ile anlaml? korelasyonlar gösterip göstermedi?i incelenmi?tir, bu da ölçe?in öngörü yetene?ini desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve istikrar?n? de?erlendirmi?tir. Yüksek güvenirlik, ölçe?in rastgele ölçüm hatalar?ndan ar?nm?? oldu?unu gösterir.

?ç Tutarl?l?k Güvenirli?i: Ölçe?in alt boyutlar? ve toplam puan? için Cronbach Alfa katsay?lar? hesaplanm??t?r. Bu katsay?lar?n kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ve üzeri) oldu?u tespit edilmi?, bu da ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in zaman içinde ne kadar istikrarl? ölçüm yapt???n? belirlemek amac?yla belirli bir zaman aral???yla ayn? ebeveyn grubuna tekrar uygulanmas? ve sonuçlar?n korelasyonu incelenmi?tir (Bu bilgi orijinal kaynakta belirtilmese de, geli?tirme çal??malar?n?n bir parças?d?r).

Faktör Analizi

Ana Babal?k Uygulamalar? Ölçe?i'nin yap?sal bütünlü?ünü ortaya koymak amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

AFA, ölçek maddelerinin alt?nda yatan temel boyutlar? ke?fetmek için uygulanm??t?r. Bu analiz, ebeveynlik uygulamalar?n?n çok boyutlu yap?s?n? destekleyen, anlaml? ve yorumlanabilir faktörlerin ortaya ç?kmas?n? sa?lam??t?r. DFA ise, elde edilen faktör yap?s?n?n teorik model ile ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek için kullan?lm?? ve model uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?u raporlanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in Türk ebeveyn popülasyonunda güçlü bir yap?sal geçerli?e sahip oldu?unu kan?tlam??t?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Orijinal olarak Türkçe konu?an popülasyon için geli?tirilmi?tir).

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i (Ebeveynler taraf?ndan doldurulur).

Derecelendirme: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir, ancak psikometrik ölçeklerde yayg?n olarak kullan?lan Likert tipi bir derecelendirme (örne?in, 5'li veya 7'li) kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Ebeveynler.

Ya? Grubu: Okul Ça?? Çocuklar? (6-12 ya?) olan ebeveynler.

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Türkiye'deki çe?itli sosyo-ekonomik ve kültürel arka planlardan gelen ebeveynler üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Uygulama, ebeveynlerin kendi çocuk yeti?tirme davran??lar?n? beyan ettikleri maddelerden olu?ur. Uygulama süresi k?sad?r ve genellikle grup veya bireysel ortamda tamamlanabilir.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Davran??lar?, Ana Babal?k Uygulamalar?, Okul Ça?? Çocuklar?, Psikoloji, E?itim Bilimleri, Faktör Analizi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hanife Kahraman

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresi: hanife.pehlivan@ege.edu.tr (Hanife Kahraman)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yaz??ma Adresi: Ege Üniversitesi, E?itim Fakültesi, ?zmir, Türkiye (Tahmini Kurum Adresi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ücret: Akademik kullan?m için genellikle ücretsizdir, ancak kullan?m ko?ullar? sorumlu yazar taraf?ndan belirlenir.

Test Y?l?: 2017 (Yay?n y?l?).

Kaynaklar

Kahraman, H., Y?lmaz Irmak, T., ve Ba?okcu, T.O. (2017). Parenting Practices Scale: Its validity and reliability for parents of school-aged children. *Kuram ve Uygulamada E?itim Bilimleri, 17* (3), 745-769.

Ana Babal?k Uygulamalar? Ölçe?i Maddeleri

Ölçe?in orijinal maddeleri bu metin içerisinde yer almamaktad?r. Ölçe?in tam metnine ve uygulama detaylar?na a?a??daki PDF dosyas?ndan ula??labilir.

Orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: ana-babalik-uygulamalari-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM